

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3097/2022. (III. 10.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VII.37.675/2020/3. számú végzésével és Kfv.VII.37.675/2020/5. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvénynek (a továbbiakban: Kp.) – a Kúria Kfv.VII.37.675/2020/5. számú végzésében alkalmazott – 112. § (1) bekezdését támadta, s kérte a rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Alkotmányjogi panaszt terjesztett elő továbbá az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a Kúria Kfv.VII.37.675/2020/3. számú végzésével, illetve Kfv.VII.37.675/2020/5. számú végzésével szemben, s kérte e bírói döntések alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az indítványozó 2006-tól kezdve öregségi nyugdíjban részesült, bíróként azonban továbbra is szolgálati jogviszonyban állt. 2019-ben öregségi nyugdíjának átcserélése érdekében igénybejelentéssel élt az illetékes hatóságnál. Az elsőfokú hatóság a kérelmét elutasította, majd az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú hatóság az elsőfokú hatóság döntését helybenhagyta. Az indítványozó a közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt pert indított. Keresetét a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 57.K.33.960/2019/5. számú ítéletével elutasította. A közigazgatási perben eljáró bíróság az első- és másodfokú közigazgatási határozathoz hasonlóan azt állapította meg, hogy az indítványozó az öregségi nyugdíja átcserélésére nem volt jogosult, ezért az indítványozó kérelmét nem tartotta megalapozottnak.
- [3] Az indítványozó a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Kúria 2020. augusztus 31-én kelt, Kfv.VII.37.675/2020/3. számú végzésével a felülvizsgálati kérelmet – a Kp. 115. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó 102. § *d)* pontja, valamint a Kp. 117. § (2) bekezdése alapján – visszautasította. A Kúria döntését azzal indokolta, hogy a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére meghatalmazott ügyvédi iroda gazdálkodó szervezetnek minősül, amely a bírósággal elektronikus úton, a cégkapun köteles tartani a kapcsolatot. Az ezzel ellentétes módon, az ügyvédi iroda tagja saját ügyfélkapujáról előterjesztett felülvizsgálati kérelem nem az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvényben, valamint az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendeletben meghatározott módon történő előterjesztésnek minősült, ezért a Kúria az ilyen módon előterjesztett felülvizsgálati kérelmet visszautasította.
- [4] Az indítványozó ezt követően, 2020. október 13-án jogi képviselője útján kérelemmel fordult a Kúriához. Azt kérte, hogy a Kúria a Kfv.VII.37.675/2020/3. számú végzését a fellebbezési jog lehetőségével egészítse ki. Kérelmében az indítványozó egyúttal fellebbezést is előterjesztett a Kúria Kfv.VII.37.675/2020/3. számú végzése ellen arra az esetre, ha kérelmének a Kúria helyt ad. A Kúria a végzés kiegészítésére irányuló kérelmet 2020. november 2-án kelt, Kfv.VII.37.675/2020/5. számú végzésével elutasította. A Kúria e döntését azzal indokolta, hogy a Kp. 112. § (2) bekezdése általános jelleggel zárja ki a fellebbezés lehetőségét a Kúria végzései ellen, ezért az indítványozó kiegészítés iránti kérelmét elutasította, a fellebbezés elbírálását pedig mellőzte.
- [5] Ezt követően, 2020. december 31-én terjesztette elő az indítványozó az alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott kúriai döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint a (7) bekezdésben foglalt jogorvoslathoz való jogát, ellentétben állnak az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakkal, és az Alaptörvény T) cikke szerinti alapelvekkel is. Az indítványozó szerint a Kúria alaptörvény-ellenesen, szűkítő tartalommal alkalmazta a jogszabályokat, ezáltal megfosztotta a jogorvoslathoz való jogától. Az indítványozó álláspontja szerint továbbá a Kp. 112. § (2) bekezdése is sérti a jogorvoslathoz való jogát, mert a rendelkezés a közigazgatási perekben kizárja a fellebbezés lehetőségét

- a Kúria végzései ellen, jöllehet a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény alapján ez megengedett.
- [6] Az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróság főtítkára felhívására kiegészített alkotmányjogi panaszt a tartalma szerint bírálta el.
- [7] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [8] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [9] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-ában meghatározott esetben az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehetőség. A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy az indítványozó jogi képviselője a felülvizsgálati kérelmet visszautasító, s ezáltal a felülvizsgálati eljárást befejező bírói döntést, a Kúria Kfv.VII.37.675/2020/3. számú végzését 2020. szeptember 28-án elektronikus úton vette kézhez. Az e döntést is kifogásoló alkotmányjogi panaszt az indítványozó 2020. december 31-én adta postára. A jogi képviselővel eljáró fél számára a kézbesítés joghatálya beáll a jogi képviselőnek történt kézbesítéssel. A jelen ügyben eszerint a Kúria Kfv.VII.37.675/2020/3. számú végzésével szemben az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitvaálló hatvan napos határidő a jogi képviselő számára történt kézbesítést követő napon (2020. szeptember 29-én) kezdődött, és 2020. november 27-én járt le. A 2020. december 31-én postára adott alkotmányjogi panasz tehát a Kúria Kfv.VII.37.675/2020/3. számú végzésével szemben elkésztett.
- [10] 2.2. 2020. október 13-án az indítványozó jogi képviselője útján kérelemmel fordult a Kúriához a Kfv.VII.37.675/2020/3. számú végzés kiegészítését kérve. A Kúria ezt a kérelmét Kfv.VII.37.675/2020/5. számú végzésével elutasította. A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy az indítványozó jogi képviselője a Kúria Kfv.VII.37.675/2020/5. számú végzését 2020. november 6-án elektronikus úton vette kézhez. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszát 2020. december 31-én adta postára. Alkotmányjogi panaszát tehát az indítványozó a Kúria Kfv.VII.37.675/2020/5. számú végzésével, valamint az e végzésben alkalmazott Kp. 112. § (2) bekezdésével szemben az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtotta be.
- [11] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában az indítványozó az általa kezdeményezett eljárásban a jogorvoslattal nem támadható kúriai végzést, valamint a kúriai döntés alapját képező Kp. 112. § (2) bekezdését támadta. A természetes személy indítványozó e vonatkozásban alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [12] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 26. § (1) bekezdés *a)* pont, 27. § (1) bekezdés *a)* pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 26. § (1) bekezdés *a)* pontjával és 27. § (1) bekezdés *a)* pontjával összefüggésben következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított alapjog sérelmének valószínűsítésére alapítható. A jelen indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában többek között állította az Alaptörvény alapjogot nem rögzítő T) cikkének és 28. cikkének sérelmét is, melyre hivatkozva alkotmányjogi panasz nem terjeszthető elő.
- [13] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [14] Az indítványozó a Kúria Kfv.VII.37.675/2020/5. számú végzését illetően érdemben az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmét állította, mert szerinte a Kúria alaptörvény-ellenesen megfosztotta a jogorvoslatihoz való jogától azzal, hogy csak a Kp. 112. § (2) bekezdését alkalmazta, de a Kp. 102. § (2) bekezdését nem, melynek

alapján szerinte a Kúriának a Kfv.VII.37.675/2020/3. számú végzése elleni fellebbezést meg kellett volna engednie. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésébe foglalt jogorvoslathoz való joga sérelmét állította továbbá a Kp. 112. § (2) bekezdése kapcsán is, mely közigazgatási perekben kizárja a fellebbezés lehetőségét a Kúria végzései ellen.

- [15] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése értelmében mindenkinek jogában áll jogorvoslattal élni az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntéssel szemben, amely jogát vagy jogos érdekét sérti. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata meghatározza a jogorvoslati rendszerrel szemben támasztott követelményeket. Az Alkotmánybíróság a 14/2018. (IX. 27.) AB határozatban átfogóan áttekintette a jogorvoslathoz való joggal kapcsolatos gyakorlatát, amely során utalt arra, hogy a jogalkotó a különböző eljárásokra irányadó szabályozásokban határozza meg az igénybe vehető jogorvoslati lehetőségeket, azok igénybevételének módját, az Alaptörvény azonban nem tartalmaz előírást azzal kapcsolatban hogyan épüljön fel a jogorvoslat rendszere. Ezen túlmenően az Alaptörvény azzal kapcsolatban sem tartalmaz követelményt, hogy a jogorvoslati fórumrendszer hány fokon érvényesüljön, ily módon adott esetben a jogorvoslati fórumrendszer egyfokúsága is megfelel az Alaptörvény követelményeinek {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [95]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az érdemi, ügydöntő döntések tekintetében követelmény a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségének biztosítása {35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16]}. A jogorvoslathoz való jog szempontjából „valamely döntés érdemi, ügydöntő volta a tételes jogok által ilyenek tartott döntésekhez képest viszonylagos: a vizsgált döntés tárgya és személyekre gyakorolt hatása által meghatározott. [...] Így alkotmányjogi értelemben, a jogorvoslathoz való jog alapjog gyakorlásakor érdemi határozatnak minősülhetnek kivételesen nem ügydöntő határozatok is.” {9/2013. (III. 6.) AB határozat, Indokolás [28]}
- [16] Az Alkotmánybíróság rámutat ugyanakkor arra, hogy az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak, és valójában e hatásköre is – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmén keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére {lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [17] Az indítványra okot adó ügyben az elsőfokú hatósági határozat ellen jogorvoslatként [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] fellebbezéssel, a másodfokú hatósági határozat ellen keresettel lehetett élni, az indítványozó bírósághoz fordulhatott [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés]. Valamennyi hatósági eljárásban és a közigazgatási és munkaügyi bíróság előtti eljárásban is az indítványozó félként vett részt. A jelen ügy kapcsán nem merült fel, hogy az érdemi, ügydöntő döntések tekintetében a magasabb fórumhoz fordulás lehetősége ne lett volna biztosított, illetve a jogorvoslat korlátozott lett volna. A Kúria az indítványozónak betudott okból – a bírói döntés értelmében a felülvizsgálati kérelem benyújtásának hibás módja miatt – utasította vissza a felülvizsgálati eljárásban a rendkívüli jogorvoslatra irányuló felülvizsgálati kérelmet. Majd a Kúria a Kp. 112. § (2) bekezdése szerint utasította el a felülvizsgálati kérelmet visszautasító kúriai végzés kiegészítésére irányuló kérelmet. Mindezt figyelembe véve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés a Kúria Kfv.VII.37.675/2020/5. számú végzését, illetve az abban alkalmazott Kp. 112. § (2) bekezdését érintően az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése kapcsán a konkrét alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján nem merül fel. A fentiekre figyelemmel nem állapítható meg, hogy az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján a Kúria Kfv.VII.37.675/2020/5. számú végzésével és a Kp. 112. § (2) bekezdésével kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [18] 3. A fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz a Kúria Kfv.VII.37.675/2020/3. számú végzésével szemben elkészített, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt e vonatkozásban az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés d) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére visszautasította. Az alkotmányjogi panasz egyebekben nem tett eleget az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontjában és 27. § (1) bekezdés a) pontjában rögzített feltételeknek, illetve a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai pontja alapján visszautasította.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/62/2021.

